

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací materiál vytvořený v projektu OP VK

Název školy:	Gymnázium, Zábřeh, náměstí Osvobození 20
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0211
Název projektu:	Zlepšení podmínek pro výuku na gymnáziu
Číslo a název klíčové aktivity:	III/2 - Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

Anotace

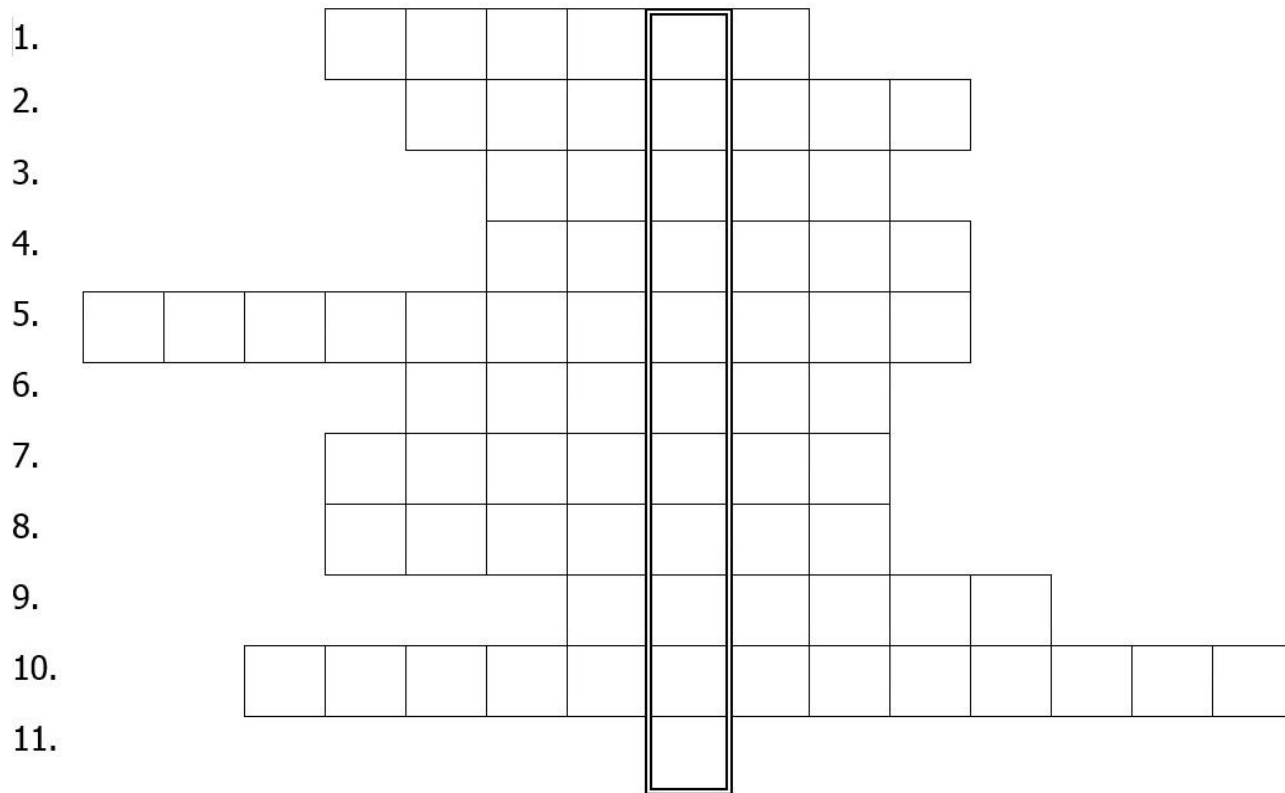
Název tematické oblasti:	Literatura pro vyšší gymnázium
Název učebního materiálu:	M. Jan Hus
Číslo učebního materiálu:	VY_32_INOVACE_CJ0301
Vyučovací předmět:	Český jazyk a literatura
Ročník:	2. ročník čtyřletého gymnázia, 6. ročník osmiletého gymnázia
Autor:	Mgr. Karla Paclíková
Datum vytvoření:	10. 9. 2012
Datum ověření ve výuce:	14. 9. 2012
Druh učebního materiálu:	prezentace, křížovka
Očekávaný výstup:	Student chápe a dokáže objasnit vztah osobnosti Jana Husa k husitskému hnutí, jeho význam pro českou literaturu a jeho přínos v oblasti českého jazyka (pravopisu) a jazykové kultury.
Metodické poznámky:	Materiál lze využít jako oporu pro opakování již známých faktů o životě a díle Jana Husa a současně jako motivaci pro jejich doplnění. Prezentace je zčásti legendou ke křížovce (pro studenty je třeba ji vytisknout z předlohy) a zčásti shrnuje informace o Husově přínosu českému pravopisu a jazykové kultuře.

MISTR JAN HUS

iluminace z Jenského kodexu
(poč. 16. st.)
s vyobrazením M. Jana Husa
na hranici

obr. 1

- Podle nápovědy v následující legendě doplňte správně všechny řádky křížovky a najděte tajenku.

„Protož, věrný křesťane, **hledaj pravdy, slyš pravdy, uč se pravdě, miluj pravdu, prav pravdu, drž pravdu, braň pravdy až do smrti**; neboť pravda tě vysvobodí od hříecha, od ďábla, od smrti dušě a konečně od smrti věčné, jenž jest odlúčenje věčné od milostie božie i od blahoslavené všie radosti, kteréžto radosti dojde, ktož kolivěk věří v Boha i v Jezu Krista, jenž jest pravý Buoh a pravý člověk.“

Výklad Viery, Desatera a Páteře (1412, úryvek)

1. hlavní motiv Husova motto (úryvek)

Husův
rodný dům

obr. 2

2. místo, odkud Hus pocházel

3. místo jeho studií a jeho pozdějšího působení

4., 5. název listiny (1409), která upravovala hlasovací právo o akademických záležitostech na pražské univerzitě

(Jako učitel univerzity měl Hus podíl na jejím prosazení.)

6. Hus psal latinsky i česky.

jazyk, ve kterém vznikl spis „O církvi“ („De ecclesia“)

Dále je třeba si uvědomit, že Kristus je nazýván hlavou církve proto, že je nejdůstojnější osobou v lidském pokolení, udílející všem jeho údům pohyb a vnímání. Jako je totiž u člověka hlava nejvýznamnější částí těla, rozuměj lidského, která udílí tělu a jeho částem pohyb a vnímání a bez níž nemůže ani tělo, ani žádný jeho úd žít vskutku přirozeným životem, tak Kristus, jsa pravý bůh a pravý člověk, je osoba, která udílí duchovní život a pohyb své církvi a každému jejímu údu a bez jejíhož vlivu nemůže nikdo žít ani vnímat.

O církvi (1413, úryvek)

7. Jak Hus pojímá církev? hlava církve podle tohoto pojetí

8. Okruh česky psaných Husových spisů je rozsáhlý (také Výklad Viery, Desatera a Páteře).

Vyniká z nich jeden s podtitulem **Výklad svatých čtení nedělních** (1413).

název pro sborník kázání

9. název spisu, ve kterém se Hus věnuje výchově ženy

10. obsazování církevních úřadů za peníze a braní poplatků za církevní úkony

(Toto slovo je součástí názvu jednoho z nejkritičtějších česky psaných Husových děl.)

11. „ý“

diakritický (Husův) pravopis (poč. 15. st.)

- užívá **diakritická (rozlišovací) znaménka** – rozmnožuje se jimi základní repertoár písmen latinky, signalizují zvukové změny
- čárka → délka samohlásek, slabikotvornost souhlásek
- tečka → měkkost souhlásek (X | – tvrdost)
- odstraněny spřežky (mimo ch)
- g před e / i čteno „j“
- v na začátku slov „u“
- **nerealizován důsledně** v žádné stč. památce

Tohoto slova nyniesí prelatowe
welmie sie drzie
anevmiegíce rozeznati mezi kúkolem a psenicí
czo gest lepsího
y wiecze trhagi pßenici než kúkol
tupiece wiece prawdu než kříwdu
amagíce prawdu zalez azasie lez zaprawdu
tak že plní sie nanich prorocztuie...

Hus (1414)

De orthographia Bohemica = O pravopise českém

- latinsky psaný traktát
- autorství pochybné

péče o jazyk

- pozornost ústnímu projevu
- zájem o čistotu jazyka
- omezení použití archaických tvarů
(již nefunkční minulé časy – aorist, imperfektum)

- **Husův jazyk**

přibližuje se jazyku běžně mluvenému
(v tvarosloví, slovní zásobě)

- **Husův styl**

směřuje k jednoduchosti, názornosti, snadné
srozumitelnosti

Zdroje:

archiv autorky

obr. 1: Janíček Zmílelý z Písku. <http://commons.wikimedia.org> [online]. [cit. 10.9.2012].

Dostupný na WWW:

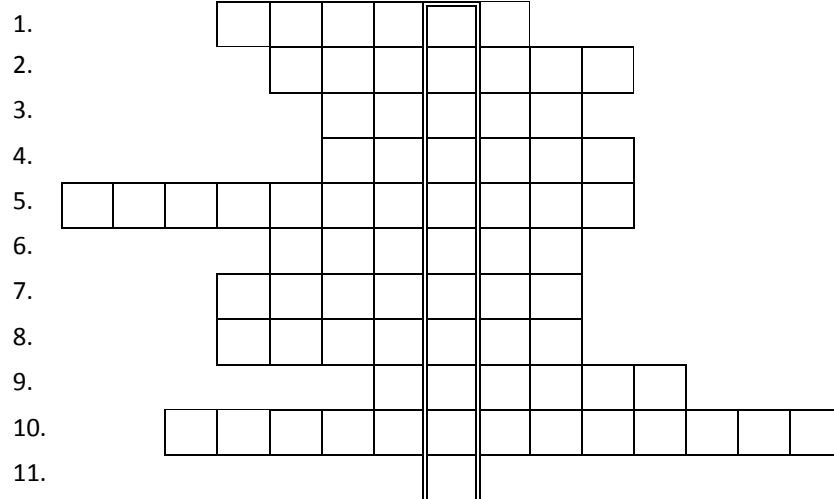
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Jan_Hus_at_the_Stake.jpg?uselang=cs

obr. 2: StaraBlazkova. <http://commons.wikimedia.org> [online]. 28. 8. 2007, 20:34 [cit. 10.9.2012].

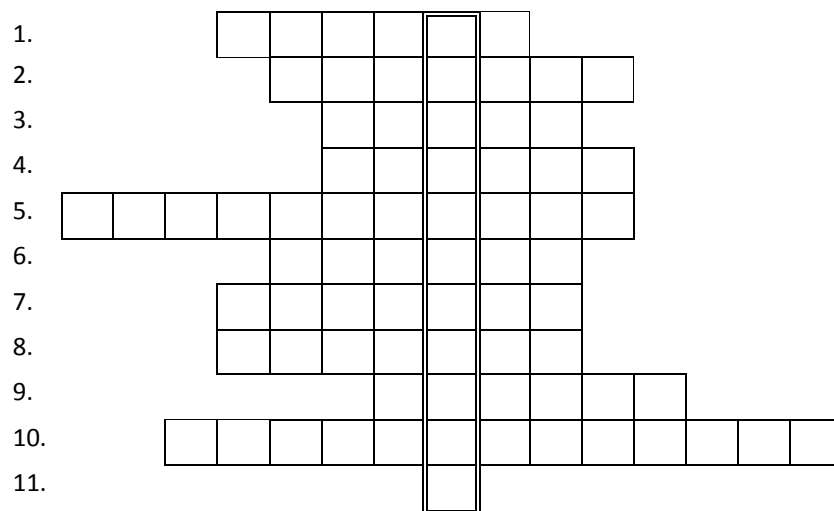
Dostupný na WWW:

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Husinec_Jans_home.jpg?uselang=cs

Křížovka – Jan Hus

Křížovka – Jan Hus

Křížovka – Jan Hus

